

Ulrik Rammeskow Bang-Pedersen
Lasse Højlund Christensen

DEN CIVILE RETSPLEJE

PEJUS

2. UDGAVE

Ulrik Rammeskow Bang-Pedersen og
Lasse Højlund Christensen

Den civile retspleje

2. udgave/1. oplag

© Forlaget Pejus 2010

www.pejus.dk

ISBN: 978-87-993236-1-6

Omslag: Helle Bomberg, Bomberg Grafisk Design, Århus

Sats: Forlaget Pejus

Tryk: Narayana Press, Gylling

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Denne bog er skrevet med henblik på anvendelse på de juridiske uddannelser i faget civilproces. Det er dog også vores håb, at den vil blive anvendt af praktikere.

Ulrik Rammeskow Bang-Pedersen har skrevet kapitlerne I, II, VII-X, XVIII og XXIV-XXV, mens Lasse Højlund Christensen har skrevet kapitlerne III-VI, XI-XVII og XIX-XXIII.

Der er som udgangspunkt ikke medtaget materiale, der er offentliggjort efter 1. maj 2010.

Vi vil gerne takke Helle Bomberg for udarbejdelse af bogens omslag samt cand.jur. Christian S. Hansen for udarbejdelse af registre. Endvidere takkes Susse Rammeskow Bang-Pedersen for korrekturlæsning af kapitlerne I, II, VII-X, XVIII og XXIV-XXV og Solveig Berg for korrekturlæsning af kapitlerne III-VI, XI-XVII og XIX-XXIII.

Vi udgav i 2009 bogen som en studieudgave og derfor er denne udgivelse betegnet som 2. udgave. Vi vil gerne takke dommer Poul Holm, adjunkt, ph.d. Clement Salung Petersen, dommer Ib Hounsgaard Trabjerg og alle andre, der har givet os gode forslag til forbedringer af studieudgaven.

Vi modtager med tak ethvert forslag til forbedringer af bogen.

København og Århus
Juli 2010

Ulrik Rammeskow Bang-Pedersen
urb@jur.ku.dk

Lasse Højlund Christensen
lhc@jura.au.dk

Indholdsoversigt

DEL 1 – ALMINDELIG DEL.

Kapitel I:	Emneafgrænsning
Kapitel II:	Domstolssystemet – opbygning og aktører i civile sager
Kapitel III:	Den Europæiske Menneskerettighedskonvention
Kapitel IV:	EU-ret
Kapitel V:	Dispositions- og forhandlingsprincippet
Kapitel VI:	Offentlighed

DEL 2 – DOMSTOLENES KOMPETENCE

Kapitel VII:	Hvilke sager kan behandles af domstolene
Kapitel VIII:	Domstolens saglige kompetence
Kapitel IX:	Domstolens stedlige kompetence
Kapitel X:	Samlet behandling af flere krav

DEL 3 – SAGENS BEHANDLING

Kapitel XI:	Sagens gang i første instans
Kapitel XII:	Udeblivelse
Kapitel XIII:	Retsmægling
Kapitel XIV:	Småsagsproces
Kapitel XV:	Inkassoprocess
Kapitel XVI:	Anke
Kapitel XVII:	Kære
Kapitel XVIII:	Sagsomkostninger

DEL 4 – BEVISER

Kapitel XIX:	Bevisførelse og bevisbedømmelse
Kapitel XX:	Parts- og vidneforklaring
Kapitel XXI:	Edition
Kapitel XXII:	Sagkyndig medvirken
Kapitel XXIII:	Immateriel rettigheder m.v.

DEL 5 – VOLDGIFT

Kapitel XXIV:	Voldgift
---------------	----------

DEL 6 – RETSKRAFT

Kapitel XXV:	Retskraft – dommes bindende virkning
--------------	--------------------------------------

Indholdsfortegnelse

DEL 1 – ALMINDELIG DEL

Kapitel I – Emneafgrænsning

1. Den civile retspleje og andre retsområder.....	25
2. Fremstillingens sigte	26
3. Fremstillingens behandling af den civile retspleje.....	27
4. Fremstillingens opbygning.....	28

Kapitel II – Domstolssystemet – opbygning og aktører i civile sager

1. Domstolssystemets opbygning. Almindelige civile sager og andre sagstyper.....	31
1.1. Almindelige domstole og særlige domstole.....	31
1.2. Almindelige civile sager og andre sagstyper	32
1.3. Den hierarkiske opbygning af domstolssystemet.....	33
2. Aktørerne i en civil sag. Dommere, parter og rettergangsfuldmægtige.....	34
2.1. Dommere.....	34
2.1.1. Udnævnte dommere	34
2.1.2. Konstituerede dommere, retsassessorer og dommerfuldmægtige	35
2.1.3. Sagkyndige dommere og lægdommere	37
2.1.4. Inhabilitet i en konkret sag.....	38
2.2. Parterne	42
2.2.1. Processuel partsevne	42
2.2.2. Proceshabilitet.....	46
2.3. Advokater og andre rettergangsfuldmægtige.....	48
2.3.1. Hvem kan en part anvende som rettergangsfuldmægtig?.....	48
2.3.2. Rettergangsfuldmagtens omfang.....	51
2.3.3. Advokatbeskikkelse. Møderet.....	54
2.3.4. Advokatfuldmægtige.....	58

Kapitel III – Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

1. Indledning	59
2. Danske domstole	59
3. Menneskerettighedsdomstolen	61
3.1. De nationale retsmidler skal udtømmes	61
3.2. Klagefristen	63
3.3. En åbenbart ugrundet klage	64
3.4. Klagens videre behandling	64
4. De enkelte krav	65
4.1. Ret til domstolsprøvelse	66
4.2. Ret til en retfærdig rettergang	67
4.3. Inden en rimelig frist	69
4.4. Uafhængig og upartisk	70
4.5. Offentlighed	72

Kapitel IV – EU-ret

1. Indledning	73
2. Det civilretlige samarbejde	74
3. Præjudicielle spørgsmål	74
4. EU-rettens håndhævelse	76
4.1. Ligebehandling og effektivitet	77

Kapitel V – Dispositions- og forhandlingsprincippet

1. Parternes adgang til at disponere over sagen	81
1.1. Parternes adgang til at disponere over sagens genstand	81
1.2. Parternes adgang til at disponere processuelt	83
2. Forhandlingsprincippet	84
2.1. Anbringender der ikke kan frafaldes	85
2.2. Forhandlingsprincippet udstrekning til jus	86
2.3. Særligt om EU-ret	88

Kapitel VI – Offentlighed

1. Indledning	91
2. Retsmøder	91
3. Dokumenter	92
3.1. Domme, kendelser m.v.	92
3.2. Øvrige dokumenter	93
3.3. Meroffentlighed	94
3.4. Parters aktindsigt	95

DEL 2 – DOMSTOLENES KOMPETENCE

Kapitel VII – Hvilke sager kan behandles af domstolene

1. Domstolenes rolle i civile sager	99
2. Rette sagsøger. Retlig interesse	102
2.1. Generelt om kravet om retlig interesse. Fuldbyrðelses- og anerkendelsessøgsmål	102
2.2. Sagsøgerens påstand er lovlig og kan bedømmes retligt	103
2.3. Sagsøgerens påstand er aktuel	105
2.4. Sagsøgeren har en konkret interesse i sagen	111
2.4.1. Generelt om kravet om konkret interesse	111
2.4.2. Sager om grundlovsmæssigheden af love	115
2.4.3. Sager om gyldighed og håndhævelse af tilladelser, planer og anden offentligretlig regulering	116
2.5. Sager mellem offentlige myndigheder	119
3. Rette sagsøgte	123
4. Evne til at betale sagens omkostninger	126

Kapitel VIII – Domstolenes saglige kompetence

1. Afgrænsning og hensyn	129
2. Forudgående nævnshandling som betingelse for domstolsbehandling	133
3. Byretterne	136
3.1. Byretternes saglige kompetence	136
3.1.1. Udgangspunktet om byrettens saglige kompetence	136

3.1.2. Sagstyper som byretten af egen drift skal henvise til en anden domstol	137
3.1.3. Sagstyper som byretten på begæring skal afvise	139
3.1.4. Sagstyper som byretten på begæring kan eller skal henvise til anden domstol	139
3.2. Dommeren/dommerne i en byretssag	145
3.2.1. Juridiske dommere i byretssager	145
3.2.2. Sagkyndige dommere i byretssager	148
4. Sø- og Handelsretten	150
4.1. Sø- og Handelsrettens saglige kompetence	150
4.2. Dommerne i en Sø- og Handelsretssag	154
5. Boligretten	155
5.1. Boligrettens saglige kompetence	155
5.2. Dommerne i en boligretssag	158
5.2.1. Juridiske dommere i en boligretssag	158
5.2.2. Lægdommere (sagkyndige dommere) i lejesager	158
6. Landsretterne	160
6.1. Landsretternes saglige kompetence	160
6.2. Dommerne i en landsretssag	160
7. Voldgift. Fravalg af domstolenes saglige kompetence	161
7.1. Voldgiftsaftaler	161
7.1.1. Voldgiftsaftalers indgåelse og ugyldighed	161
7.1.2. Fremsættelse af ugyldighedsindsigelser over for voldgiftsretten	165
7.1.3. Fremsættelse af ugyldighedsindsigelser over for domstolene	167
7.2. Voldgiftsdommerne	168

Kapitel IX – Domstolenes stedlige kompetence

1. Afgrænsning og hensyn	169
2. Regelgrundlaget. Rpl's og DF's anvendelsesområde	171
3. Sager hvor sagsøgte har dansk hjemting	173
3.1. Hvornår har en person dansk hjemting	173
3.1.1. Dansk hjemting for fysiske personer	173
3.1.1.1. Personer med dansk bopæl	173
3.1.1.2. Personer der kun har udenlandsk bopæl	175
3.1.1.3. Personer uden bopæl	175

3.1.2. Dansk hjemting for juridiske personer	177
3.1.2.1. Selskaber, foreninger, fonde og andre private sammenslutninger	177
3.1.2.2. Staten, regionerne og kommunerne	178
3.2. Sagsanlæg ved sagsøgte danske hjemting	178
3.3. Sager, der ikke kan anlægges ved sagsøgte danske hjemting. Obligatoriske værneting	179
3.3.1. Lejesager vedrørende danske ejendomme	179
3.3.2. Sager om prøvelse af centrale statslige myndigheders afgørelser	179
3.3.3. Sager om fast ejendom i udlandet samt øvrige sager, hvor der er enekompetence for udenlandske domstole efter DF	180
3.3.4. Sager hvor der er aftalt værneting	181
3.3.5. Sager mod juridiske personer, der efter EU-retten kun har hovedkontor, hjemsted og hovedforretningssted i et andet EU-land	182
3.4. Sager, som kan, men ikke skal, anlægges uden for sagsøgte danske hjemting. Supplerende værneting	182
3.4.1. Generelt om supplerende danske værneting for sagsøgte med dansk hjemting	182
3.4.2. Virksomhedsværneting	183
3.4.3. Ejendomsværneting	184
3.4.4. Opfyldelsesværneting	186
3.4.5. Deliktsværneting	188
3.4.6. Forbrugerværneting	190
3.4.7. Selskabsretligt værneting	191
4. Sager hvor sagsøgte har bopæl i EU/EFTA, men ikke har dansk hjemting	192
4.1. Generelt om mulighederne for sagsanlæg ved danske domstole mod personer, der har bopæl i EU/EFTA, men som ikke har dansk hjemting	192
4.2. Civile sager bortset fra forsikrings-, forbruger- og ansættelsessager	193
4.2.1. Oversigt over de forskellige værneting	193
4.2.2. Ejendomsværneting	194
4.2.3. Sager om registrering i danske registre eller om visse spørgsmål om danske immaterialrettigheder	195
4.2.4. Sager mod eller vedrørende juridiske personer med dansk hjemsted	196

4.2.5. Opfyldelsesværneting.....	196
4.2.6. Virksomhedsværneting	200
4.2.7. Deliktsværneting	201
4.3. Forsikrings-, forbruger- og ansættelsessager	203
4.3.1. Generelt om forsikrings-, forbruger- og ansættelsessager	203
4.3.2. Forsikringssager	204
4.3.3. Forbrugersager	205
4.3.4. Ansættelsessager	207
4.4. Sager der efter sin art ikke omfattes af DF	209
5. Sager, hvor sagsøgte hverken har dansk hjemting eller bopæl i EU/EFTA	210
5.1. Hvilke personer har hverken dansk hjemting eller bopæl i EU/EFTA	210
5.2. Generelt om sagsanlæg ved danske domstole mod sagsøgte der hverken har dansk hjemting eller bopæl i EU/EFTA.....	210
5.3. De primære værneting.....	211
5.3.1. Virksomhedsværneting, ejendomsværneting, opfyldelsesværneting og deliktsværneting	211
5.3.2. Forbrugerværneting.....	212
5.3.3. Forsikrings- og ansættelsesværneting	213
5.4. De subsidiære værneting.....	213
5.4.1. Opholdsværneting	213
5.4.2. Godsværneting	215
5.4.2.1. Generelt om godsværneting	215
5.4.2.2. Hvad er gods?	216
5.4.2.3. Har sagens udfald betydning for, om der forligger gods?	217
5.4.2.4. Hvor er godset beliggende?	218
5.4.2.5. Skal sagen angå godset?.....	221
6. Værnetingsaftaler	221
6.1. Generelt om værnetingsaftaler	221
6.2. Værnetingsaftaler i sager, der er undergivet enekompetence.....	222
6.3. Værnetingsaftaler hvor mindst en part har bopæl i EU/EFTA (bortset fra enekompetencesager).....	223
6.3.1. Værnetingsaftale om at sagen skal anlægges i Danmark	223
6.3.2. Aftaler med to parter med dansk bopæl om, hvor i Danmark sagen skal anlægges.....	226

6.3.3. Værnetingsaftale om at sagen skal anlægges i udlandet.....	229
6.4. Aftaler hvor ingen af parterne har bopæl i EU/EFTA (bortset fra enekompetencesager)	230
7. Domstolens afgørelse om stedlig kompetence	231
7.1. Prøvelse af stedlig kompetence efter påstand	231
7.2. Prøvelse af stedlig kompetence af egen drift (ex officio)	233
7.3. Appel af afgørelser om stedlig kompetence.....	234
7.3.1. Appel af kendelser om afvisning af indsigelser eller om henvisning til anden domstol	234
7.3.2. Appel af domme om afvisning af sagen.....	235

Kapitel X – Samlet behandling af flere krav

1. Hensyn	237
2. Samlet behandling af flere krav mellem to parter (objektiv kumulation).....	239
2.1. Sagsøgerens krav	239
2.1.1. De almindelige regler om kumulation af krav fra sagsøgeren	239
2.1.2. Særligt om sagsøgerens lejekrav	241
2.2. Sagsøgtes modkrav	242
3. Opdeling af ét krav i flere sager.....	244
4. Samlet behandling af krav mellem flere end to parter (subjektiv kumulation).....	245
4.1. Generelt om samlet behandling af krav mellem flere end to parter	245
4.2. Sagsanlæg fra flere sagsøgere eller mod flere sagsøgte (oprindelig subjektiv kumulation).....	245
4.3. Nødvendigt procesfællesskab	248
4.4. Partsinddragelse af krav mod tredjemand efter sagens anlæg (adcitation).....	251
4.5. Tredjemands indtræden i sagen (intervention).....	254
4.5.1. Tredjemands indtræden som part i sagen (hovedintervention).....	254
4.5.2. Tredjemands indtræden som støtte for en part (biintervention).....	257
4.5.3. Procesunderretning (litis denuntiation).....	262
5. Samlet behandling af flere sager.....	263

6. Gruppesøgsmål.....	265
6.1. Betingelserne for anlæg af gruppesøgsmål.....	265
6.2. Grupperepræsentanten.....	269
6.3. Gruppemedlemmerne. Til- og framedlingsgruppesøgsmål.....	271
6.4. Sagsomkostninger i gruppesøgsmål.....	273

DEL 3 – SAGENS BEHANDLING

Kapitel XI – Sagens gang i første instans

1. Indledning.....	277
2. Sagens anlæg.....	277
3. Renter.....	282
4. Har sagens anlæg opsættende virkning.....	284
4.1. Privatretlige sager.....	284
4.2. Offentligretlige sager.....	285
5. Litispendens.....	289
6. Stævningen.....	295
6.1. Parternes navne og adresse.....	295
6.2. Sagsøgers påstand.....	300
6.3. Sagsfremstilling.....	301
6.4. Dokumenter og andre beviser.....	302
6.5. Mangelfulde stævninger.....	303
7. Forkyndelse m.v.....	305
8. Svarkriftet.....	308
8.1. Formalitetsindsigelser.....	309
8.1.1. Nogle eksempler på formalitetsindsigelser.....	310
8.1.2. Særligt om voldgift.....	310
8.1.3. Prækclusion af formalitetsindsigelser.....	313
8.2. Ikke rettidige eller mangelfulde svarkrifter.....	315
9. Sagens videre forberedelse.....	317
9.1. Det forberedende møde.....	318
9.2. Særligt om processkrifter.....	320
9.3. Frem til forberedelsens slutning.....	322
9.4. Forberedelsens slutning.....	323
9.5. Prækclusion.....	324
9.5.1. Fremrykket prækclusion.....	324
9.5.2. Hovedreglen om prækclusion – Rpl § 358.....	324
9.6. Påstandsdokumenter og sammenfattende processkrifter.....	328

10. Hovedforhandlingen.....	329
10.1. Mundtlig hovedforhandling.....	330
10.2. Skriftlig hovedbehandling.....	332
10.3. Forberedelsen eller hovedforhandlingen genoptages.....	333
11. Retsafgørelsens form og indhold.....	334
11.1. Generelle retningslinjer for retsafgørelsens form og appel.....	334
11.2. Særlige regler om retsafgørelsens form og appel.....	334
11.3. Delafgørelser.....	336
11.3.1. Udskillelse til særskilt behandling.....	337
11.3.1.1. Et enkelt krav.....	337
11.3.1.2. En del af et krav.....	338
11.3.1.3. Et enkelt spørgsmål.....	338
11.3.2. Fuldbyrdelse.....	339
11.3.3. Appel.....	340
11.4. Dommens indhold.....	343
11.4.1. Dommens indledning m.v.....	344
11.4.2. Dommens præmisser.....	345
11.4.3. Dommens konklusion.....	347

Kapitel XII – Udeblivelse

1. Indledning.....	351
2. Forskellige udeblivestilfælde.....	351
3. Særligt om processkrifter.....	355
4. Særligt om udeblivelse fra hovedforhandlingen.....	359
5. Kumulerede sager.....	360
6. Undtagelsesbestemmelsen.....	361
7. Appel og genoptagelse.....	362

Kapitel XIII – Rettens forligsmægling og retsmægling

1. Indledning.....	367
2. Rettens forligsmægling.....	367
3. Retsmægling.....	370
3.1. Retsmæglingens indhold.....	370
3.2. Den nærmere fremgangsmåde.....	371
3.3. Retsmæglingens slutning.....	372

Kapitel XIV – Småsagsproces

1. Indledning	373
1.1. Anvendelsesområde	374
1.2. Sagens forberedelse	375
1.3. Hovedforhandling og appel	378

Kapitel XV – Inkassoprocess (betalingspåkrav)

1. Indledning	381
1.1. Anvendelsesområde	382
1.2. Stedlig kompetence	383
1.3. Betalingspåkravet	385
1.4. Fogedrettens prøvelse	386
1.5. Hvis skyldneren har indsigelser	389
1.6. Hvis skyldneren ikke har indsigelser	390

Kapitel XVI – Anke

1. Indledning	391
2. Hvem kan anke	392
2.1. Flere parter	392
2.2. Biintervenienten	393
2.3. Gruppesøgsmål	394
3. Gensidige og ensidige ankeafkald	395
4. Fristen for anke	397
4.1. Fristens beregning	399
4.2. Fristens afbrydelse	401
4.3. Tilladelse til anke	402
5. Hvilke domme kan ankes	404
6. Sagens forberedelse	408
6.1. Ankestævningen	408
6.2. Svarskriftet	410
6.3. Sagens videre forberedelse	411
6.4. Prækclusion	412
6.4.1. Påstande	414
6.4.2. Anbringender	416
6.4.3. Beviser	417

6.5. Udeblivelse	418
6.5.1. Appellanten	419
6.5.2. Indstævnte	420
6.5.3. Undtagelsesbestemmelsen	421
7. Hovedforhandlingen	422

Kapitel XVII – Kære

1. Indledning	425
2. Hvem kan kære	426
3. Fristen for kære	427
3.1. Fristens beregning	428
3.2. Fristens afbrydelse	429
3.3. Tilladelse til kære	430
4. Hvilke afgørelser kan kæres	431
5. Kæresagens behandling	433

Kapitel XVIII – Sagsomkostninger

1. Hensyn bag reglerne om sagsomkostninger	437
2. Parternes egne sagsomkostninger	439
3. Tilkendelse og pålæggelse af sagsomkostninger i forhold til modparten	440
3.1. Hvornår skal en part betale sagsomkostninger til modparten	440
3.2. Lempelse af pligten til at betale sagsomkostninger til modparten	445
3.3. Den beløbsmæssige fastsættelse af sagsomkostningerne	446
3.3.1. Udmåling af fulde sagsomkostninger	446
3.3.2. Udmåling af sagsomkostninger i tilfælde, hvor ingen af parterne får fuldt medhold	448
3.4. Rettens pligt til af egen drift at træffe bestemmelse om sagsomkostninger	449
4. Fri proces og anden statslig dækning af sagsomkostninger	450
4.1. Betingelserne for at få fri proces	450
4.1.1. Fri proces til personer med beskeden indkomst	450
4.1.2. Fri proces uden hensyn til ansøgerens indkomst	453
4.2. Retsvirkninger af fri proces	453

4.3. Særlige regler om statslig dækning af sagsomkostninger i forbrugersager og skatte- og afgiftssager.....	455
4.3.1. Dækning af sagsomkostninger i sager, hvor en forbruger forudgående har fået medhold i Forbrugerklagenævnet eller et godkendt nævn.....	455
4.3.2. Dækning af sagsomkostninger i skatte- og afgiftssager	456
5. Retshjælpsforsikring	456

DEL 4 – BEVISER

Kapitel XIX – Bevisførelse og bevisbedømmelse

1. Indledning	461
2. Bevisførelse.....	461
2.1. Isoleret bevisoptagelse	463
2.2. Bevisførelse inden hovedforhandlingen	466
3. Bevisbedømmelse	467

Kapitel XX – Parts- og vidneforklaring

1. Partsforklaring.....	471
1.1. Part eller vidne.....	471
1.2. Skal og kan der afgives forklaring	473
1.3. Processuel skadevirkning.....	474
1.4. Vidneudelukkelse og -fritagelse	475
1.5. Falsk forklaring.....	478
2. Vidneforklaring.....	480
2.1. Vidneudelukkelse.....	482
2.1.1. Den generelle bestemmelse.....	483
2.1.2. De særlige regler	484
2.2. Vidnefritagelse.....	485

Kapitel XXI – Edition

1. Indledning	487
2. Egne dokumenter	487

3. Parternes editionspligt.....	488
4. Tredjemands editionspligt.....	490

Kapitel XXII – Sagkyndig medvirken

1. Indledning	493
2. Syn og skøn.....	493
2.1. Forhandlingsprincippet	494
2.2. Betingelser og fremgangsmåde.....	494
2.3. Ny syn og skøn.....	497
3. Sagkundskab på andre måder.....	500
3.1. Sagkyndige erklæringer	500
3.2. Sagkyndige vidner	503
3.3. Sagkyndige dommere.....	504

Kapitel XXIII – Immaterialrettigheder m.v.

1. Særligt om immaterialrettigheder m.v.	505
2. Bevissikring	506
2.1. Fremgangsmåden	506
2.2. Betingelser	507
2.3. Undersøgelsen.....	509
3. Oplysningspligt.....	510

DEL 5 – VOLDGIFT

Kapitel XXIV – Voldgift

1. VL's principper og anvendelsesområde.....	515
2. Institutionel voldgift og ad hoc voldgift. Stedet for voldgiften	516
3. Voldgiftsrettens sammensætning	518
3.1. Antallet af voldgiftsdommere	518
3.2. Hvem udpeger voldgiftsdommerne.....	519
3.3. Betingelser for en persons udpegelse som voldgiftsdommer	520
4. Voldgiftsprocessen.....	523
4.1. Regelgrundlaget for processen.....	523

4.2. Voldgiftsagens indledning. Processkrifter	524
4.3. Sprog	526
4.4. Bevisførelse. Sagkyndige erklæringer	527
4.5. Bevisoptagelse ved de almindelige domstole. Forelæggelse af EU-retlige spørgsmål	529
4.6. Prækclusion af adgangen til fremsættelse af nye påstande, anbringender og beviser	531
4.7. Retsmøder og mundtlig forhandling i voldgiftssagen	534
5. Foreløbige skridt og retsmidler	536
6. Voldgiftssagens afslutning og afgørelse. Ophør af voldgiftsrettens kompetence	537
7. Sagsomkostninger	540
7.1. Fastsættelse og fordeling af sagsomkostningerne	540
7.2. Sikkerhedsstillelse for sagsomkostningerne	543
8. Indbringelse af voldgiftskendelser for de almindelige domstole	544
8.1. Søgsmål om tilsidesættelse af voldgiftskendelsen	544
8.2. Søgsmål om sagsomkostningernes størrelse	548
9. Fuldblydelse af voldgiftsafgørelser	550

DEL 6 – RETSKRAFT

Kapitel XXV – Retskraft – dommes bindende virkning

1. Hvad er retskraft?	555
2. Hvilke afgørelser har retskraft?	556
3. Retskraftens indtræden og ophør	559
3.1. Hvornår indtræder retskraften	559
3.2. Ophør af retskraft. Anketilladelse og genoptagelse	561
4. Hvor langt rækker retskraften?	563
4.1. Oprindelige og efterfølgende forhold	563
4.2. Udstykning af et krav i flere sager	566
4.3. Har afgørelser om modkrav retskraft	571
4.4. Retskraft over for tredjemand	573
4.4.1. Retskraften er begrænset til sagens parter	573
4.4.2. Domme om ugyldighed af myndighedsafgørelser	574
4.4.3. Domme om ugyldighed af generalforsamlings- vedtagelser og lignende	575

4.4.4. Domme mod en repræsentant for tredjemand. Gruppesøgsmål, ejerlejlighedsforeninger, interessentskaber m.v.	576
4.4.5. Retskraft over for en biintervenient	579
4.4.6. Retskraft over for parternes successorer, kreditorer og aftaleerhververe	579
4.4.7. Mortifikation og ejendomsdom	581
4.4.8. Domme om civilretlig status	582
5. Skal domstolene af egen drift påse, om der foreligger retskraft	582
Forkortelser	583
Litteraturoversigt	584
Lovoversigt	587
Domsregister	595
Stikordsregister	602

Bogen omhandler den civile retspleje (civilprocessen). Bogen er navnlig udgivet med henblik på anvendelse på de juridiske uddannelser, men det er forfatternes håb, at den også vil blive anvendt af praktikere. I bogen behandles bl.a. følgende emner:

- > Domstolssystemets opbygning og aktører
- > Grundlæggende principper i den civile retspleje, herunder menneskerettigheder, EU-ret, dispositions- og forhandlingsprincipperne samt offentlighed
- > Domstolenes kompetence, herunder kravet om retlig interesse, saglig og stedlig kompetence samt samlet behandling af flere krav
- > Retssagers behandling, herunder sagens gang i første instans, udeblivelse, retsmægling, småsagsproces, inkassoprocess, anke, kære og sagsomkostninger
- > Bevis, herunder bevisførelse og bevisbedømmelse, parts- og vidneforklaring, edition og sagkyndig medvirken
- > Voldgift
- > Retskraft

Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen
er professor på Københavns Universitet.

Lasse Højlund Christensen
er professor på Århus Universitet.

ISBN 978-87-993236-1-6

